



Fräscht projektarbete på gymnasienivå

Tjejer satsade längs Sverigeleden



Text / Foto : KERSTIN FRANSSON • ELIN SUNDIN • ANNA VIROLAINEN

Man ville välja något ovanligt, något fysiskt utmanande, något miljövänligt. Vad kunde då vara ett bättre ledmotiv för ett projektarbete än en cykelsemester. Förr i tiden kanske inte så originellt, men för dagens ungdom – klart häftigt. Och hade man väl kommit så här långt, var valet givet. Nationens stolthet – Sverigeleden. Och under semestertid fick det också bli, man kunde ju inte vara borta från det övriga plugget i 14 dagar. Efter en avslutande filmintervju på SCS-kansliet, fick vi så detta reportage som "kompensation".

● Vi gick andra året på gymnasiet och höll på att bestämma vad vi skulle göra som vårt projektarbete under trean. Kursen "Projektarbete" är något som alla gymnasister måste genomföra och den pågår under ett helt läsår. Meningen är att man ska lära sig hur man arbetar i projektform, hur man sätter upp egna mål och arbetar för att nå dem.

Vi som skriver detta läser ett naturvetenskapligt program och behövde ha en koppling till det i vårt projekt, men annars är valet av ämnen ganska fritt. Många idéer cirkulerade – att bestiga Kebnekaise, mäta ljusets hastighet eller att göra en fördjupning om glaciärer, men inget av detta kändes helt rätt. Vi sökte något roligt och utmanande, något som vi kunde göra praktiskt, men ändå fördjupa oss i. Och det var då den kom, idén om att göra en cykelsemester.

Den 3 augusti 2009 begav vi oss ut på en två veckor lång resa, för att uppleva Sverige från cykelsadeln. Tanken var att vi skulle prova på att cykelsemestra, för att kunna utvärdera för- och nackdelar med den typen av semesteralternativ. Starten blev av naturliga skäl Stockholm,

då det är där vi bor, och Göteborg fastnade som en lagom utmanande slutdestination. Det var också ett bra mål, då det fanns skyltad cykelled hela vägen och med Göteborg på näthinnan trampade vi iväg den där soliga eftermiddagen.

Ingen av oss hade speciellt stor erfarenhet av cykelsemestrande innan vi gav oss av. Vi tre hade cyklat en vecka på Gotland sommaren 2008, så vi visste väl lite grann av vad som väntade oss och vi hade gjort vissa förberedelser. Vi hade lånat "Turist och Cykelguide Sverige – med Sverigeleden på cykel" på biblioteket. I de böckerna fanns cykelkartor och beskrivningar av sevärdheter, som vi kunde tänkas cykla förbi. Men vi gjorde inte upp någon detaljerad färdplan, eftersom vi hade med oss tält och tänkte anpassa dagsetapperna efter hur vi kände och vad vi ville för dagen.

Däremot såg vi till att ha relativt bra cyklar. Vi hade runt 24 växlar var, en mountainbike och två trekkingcyklar. Några mil blev cyklade innan semestern som träning, men vi gjorde annars inga speciella fysiska förberedelser. Cykelväskor lånade vi ihop från bekanta och vi köpte

varsin liten kylväska, som man kunde fästa på styret och vi hade även varsin väska på paketställarna.

Budgeten var en aning ansträngd, då vi inte fick några pengar från skolan, men det var också därför som vi tänkte att cykelsemester kunde vara ett bra och billigt alternativ.

Till sagoslottet i Boo

Det var så vi inledde våra två veckor fyllda av äventyr. Vi hade med oss tält, stormkök och det mesta vi kunde tänkas behöva, såsom punkteringskit och regnkläder. I packningen fanns även en filmkamera, digitalkameror och dagböcker, så att vi skulle kunna dokumentera resan som gick via många fantastiska platser. En hel del små städer och orter passerades på vägen – några nästintill obemärkta, medan andra gjorde betydligt djupare intryck.

En av våra absoluta favoriter blev den lilla orten Boo, som ligger ett par mil väster om Katrineholm. Utan att göra mycket väsen av sig, så gömde den en för oss okänd kuriositet. Den vackra karolinerkyrkan hade en sagoliknande kyrkogård med flera meter höga gravstenar och en allé av ståtliga lärkträd, som vi aldrig sett maken till. Göta kanal var en annan känd klassiker, som vi passerade vid Töreboda. Här satte vi oss ner med lite fika invid kanalkanten och tittade på några båtar som passerade förbi.

Men redan andra dagen fick en oväntad avslutning, då vi hade oturen att cykla fel. Vi

hade tänkt svänga av till en liten sjö, men missade en avfart någonstans och därmed även vår planerade övernattningsplats. Nu blev vi snabbt tvungna att hitta en ny medan skymningen föll och turligt nog passerade vi just då Nynäs slott. Efter att ha ringt på och frågat om lov, så fick vi tillåtelse att slå upp vårt tält på slottsägorna och en lång dag fick äntligen ett slut, ett slut med guldkant.

När vi cyklade från Stockholm till Göteborg följde vi huvudsakligen Sverigeleden. Det kändes enkelt för oss att utgå från den skyltade leden och sedan göra avstickare dit vi ville. Utanför Katrineholm gjorde vi en lite sväng förbi en gemensam bekant, och på västgötsläppen lämnade vi leden under några dagar och cyklade istället via Mariestad och Skara och fick chansen att se utsikten från Kinnekulle och besöka alla små kyrkor som finns i "kyrkbältet" däromkring.

Många bad, små utflykter och stadsbesök hanns med under vår semesterfärd. Ofta lagade vi mat på stormkök, men vi unnade oss några restaurangbesök också. Tältet slog vi upp där vi kunde hitta lämplig plats, på allt från badstränder till bekantas bakgårdar. Det gjorde att vi hade stor frihet i vägval och kunde planera var efter vi upptäckte nya ställen vi ville besöka.

Vi hade väldig tur med cyklarna överlag. I början av resan ramlade en mutter av, men vi befann oss då bara ett par hundra meter från en cykelhandlare, så det löste sig snabbt. En handbroms läste sig en dag, men det löste vi med en skruvmejsel och en annan dag läste sig växlarna på den ena cykeln. Men vi lärde oss allt efter som och löste alla små problem. Vi hade också med oss lagningsgrejer för punktering, men fick inte en enda under hela resan.

Fint väder utom vid Göteborg

Vädergudarna var för det mesta också med oss och vi hade många dagar med strålende sol, men ankomsten till Göteborg var ett av undantagen. Vägen in till Göteborg är egentligen väldigt fin, där den går bilfritt bland sjöar, åkrar och bebyggelse. Man cyklar på gamla banvallar som har gjorts om till cykelvägar, slätt och lättcyklat och vi passerade även genom några järnvägstunnlar. Men tyvärr gjorde vägen inte så jättestort intryck på oss, för det var nu efter att ha cyklat genom nedvråkande regn och åskväder en hel dag, som vi äntligen nådde vårt slutmål.

När vi kom fram till Göteborg roade vi oss ett par dagar utan cykel. Det var både Göteborgs kulturvecka, jazzfestival och Way Out West, så att hitta något att underhålla sig med var inga problem. Vi hann med både sightseeing, Liseberg och en utomhusbio. Efter ett par välfyllda dagar i Göteborg lastade vi våra cyklar och packning på ett tåg mot Stockholm. Biljetter hade vi bokat i god tid innan, för att vara säkra på att få plats. Det kändes lite snopet att på lite mindre än fem timmar tillryggalägga samma sträcka, som det tagit oss tio dagar att trampa. Men det kändes ändå jättebra att ha klarat av hela resan. Med dryga 67 mil avverkade i cykelsadeln kom vi tillbaka till vårt sista skolår, fyllda av upplevelser från vår semester och redo att börja utvärdera.

Vi håller nu på att göra en film om varför man ska cykelsemestra. I filmen tänkte vi titta närmare på om cykelsemester är ett miljövänligt,

ekonomiskt och hälsofrämjande alternativ. Genom intervjuer med Svenska Cykelsällskapet, Svensk Cykling och Bilfrtia leder har vi försökt få svar på de frågorna. Nu när sju månader har gått sedan hemkomsten så har svaren börjat klarna och filmen ta form.

Cykelsemester har många fördelar

När det gäller miljöaspekten så är svaret nog kanske självklart för många. Men vi kände att det var en bra fråga att belysa och påpeka att cykeln är det mest energieffektiva transportmedlet som finns. Och det många inte tänker på, är att cykeln inte har några utsläpp av cancerogena ämnen eller växthusgaser, som t ex en bensindriven bil har. Att det är miljövänligt är också ett bra argument, när man vill övertyga andra om att de ska cykelsemestra – speciellt idag då miljöfrågan är så het.

Tittar man på ekonomidelen, så är det svårt att säga något generellt som gäller alla. Hur mycket pengar man behöver lägga ner på sin semester beror ju helt på vilken standard man vill ha. Är det främsta målet att ha det bekvämt och sova på hotell varje natt, så blir ju utgifterna större än om man väljer att tälta.

Det som är speciellt med en cykelsemester (fricamping) är ju att den enda utgiften man är tvungen att ha är för mat – om man redan har cykel och utrustning – och äta måste man ju göra ändå. Och det är just det att man kan anpassa cykelsemestern precis efter sin egen budget, som gör att vi tycker att det är ett attraktivt resealternativ.

Att cyklandet är bra även för hälsan är givet för många, men kanske inte självklart för alla. Cyklandet främjar ens kondition och förbättrar blodcirkulationen, men det som vi framförallt har lagt vår fokus på är den mentala delen. Cykelsemestern kan verkligen ta dig nära naturen och till speciella små platser, som du hade missat om du exempelvis åkt bil.

Vi tyckte verkligen att det var härligt att cykelsemestra. Det gav stor frihet och man kom riktigt nära sina medcyklare. Visst var det stunder som var påfrestande med att leva så tätt inpå varandra och i några långa uppförbackar så kanske det fölls en och annan svordom. Men överlag så var det en spännande och upplevelserik resa.

Väl hemma fick vi många kommentarer om vår resa. En del tyckte att det var ett spännande val med cykelsemester och blev nog själva inspirerade av att prova på. Andra blev förvånade och imponerade över hur långt vi cyklade och att vi var unga tjejer som gjorde det – något som kanske inte är så vanligt i vår ålder.

Men oavsett om det är vanligt eller inte för någon i vår ålder att cykla tvärs över Sverige, så var det en otrolig resa, som vi ofta har längtat tillbaka till under årets långa kalla vinter, då vi hållit på med projektet och filmen. Vågar vi ut igen? Självklart!

Så vad blir då svaret på frågan om varför man ska cykelsemestra? Vi tycker att man ska cykelsemestra för att det är miljövänligt, anpassningsbart och bra för hälsan. Men framförallt för att det är kul, spännande och att det garanterat ger oväntade upplevelser. Ska vi cykelsemestra igen? Absolut, men då vill vi nog upptäcka en annan del av Sverige eller kanske att vi till och med vågar oss ut i Europa. □

OVAN TH – Pastorala rastplatser är inte svåra att finna längs Sverigeleden.

MITTEN TH – Den unika kyrkogården nära sagoslottet i Boo, beläget mellan Brevens bruk och Hjortkvarn i Sörmland.

NEDAN TH – Lätt att somna in med en sådan utsikt utanför bostaden.

